

Kestanenin Bitkisel Özellikleri

Kök: kök sistemi derine giden ve kuvvetli yan kökler ile desteklenen kazık kök tipindedir.

Gövde: Düzgün ve dik bir gövde oluşturur. Taç büyük ve yüksektir. 20-25m'ye kadar boylanabilen ağaçlar oluşturur. Genç ağaçlar dikine büyürken yaş ilerledikçe taç yayvanlaşır. Gövde botanik olarak simpodial dallanma gösterir (Yan dallar oluştuktan sonra ana eksen büyümesi durur, yan dallardan birkaç tanesi gelişerek ana eksenin yerini alır). Bununla birlikte kestane popülasyonları içinde farklı formda olan bitkiler de görülmektedir.

Yapraklar: Kestane yaprakları geniş, uzun ve oyma testere dişlidir. Üst yüzeyleri parlak alt yüzeyleri tüylüdür. Yıllık sürgünler üzerinde sarmal olarak dizilirler. Yaprak rengi soluk yeşilden koyu yeşile kadar değişebilir. Uzunluk ve genişlikleri, kalınlıkları ve damar sistemi gibi özellikler tiplere göre değişebilir.

Çiçek yapıları, çiçeklenme ve tozlanma:

Kestanede tomurcuklar karışık tomurcuk tipindedir. Monoik çiçek yapısına sahiptir, erkek ve dişi çiçekler ağaç üzerinde ayrı ayrı yerlerde bulunur. Çiçekler ilkbahar sürgünü üzerinde oluşur.

İki tip çiçek vardır. 1- Erkek çiçek püskülleri: Erkek çiçeklerden oluşur. 2- Karışık eşeyli püskül: Üzerlerinde hem erkek çiçekler hem de dişi çiçekler bulunur. Dişi çiçekler püsküllerin alt kısmında, erkek çiçekler ise uç kısmında yer alır.

Erkek çiçekler kümeler halinde püskül eksenini üzerinde dizilmiştir. Her kümeyi dıştan 3 kademeli 6 brakte yaprak kuşatır. Her erkek çiçek ise 6 parçalı tepal tarafından çevrelenmiştir. Bazı çeşitlerde anterler oluşmaz veya anterler çiçek örtüsünün dışına çıkamaz. Bunlar kısa staminli tiplerdir. Tozlayıcılık yetenekleri yoktur. Bunlar;

- Osmanoğlu (Bursa)
- Mahmutmolla (Bursa)
- Alimolla (Bursa)
- Vakit kestanesi (Yalova-Esenköy)
- Sarı kestane (Yalova-Esenköy)

Hacıömer çeşidinde ise anterler görüldüğü halde uzun staminli tipler gibi iyi bir çiçeklenme göstermez ve tozlayıcı olarak önerilmez.

Dişi çiçekler, genellikle 3'ü bir arada küme şeklinde bulunur. Kümelerin etrafı brakte yapraklarından oluşan bir kapsül ile çevrelenmiştir. Bu kapsül büyüyerek kirpi denilen dikenli yumakları oluşturur. (Yumak= kapsül= kupula = kirpi = top). Her dişi çiçekte 6-9 karpel ve her karpelde iki tohum taslağı vardır. Her karpele inen bir stil bulunur. Normal tozlanma ve dölleme koşullarında yumak içindeki her üç meyve de gelişir.

Dölleme Biyolojisi:

Kestanede çiçeklenme genellikle Mayıs sonu-Haziran ayı içinde gerçekleşir. Ağaç üzerinde önce erkek çiçekler, sonra karışık eşeyli püsküllerdeki dişi çiçekler ve ardından bu püsküllerdeki erkek çiçekler açar. Kestanenin yenilen kısmı tohumdur ve tohum oluşumu için dölleme zorunludur. Kestaneler kendiyile uyuşmaz kabul edildiğinden bahçe içinde 1/8-1/10 oranında uyuşur tozlayıcı çeşit bulundurulmalıdır. Tozlayıcı çeşit ve esas çeşit aynı zamanda çiçeklenmelidir. Kestanede xenia görülür. Tozlayıcı baba tohum kalitesini çok etkiler.

Kestaneler rüzgarla tozlanır ve etkili bir tozlanma için tozlayıcı ağaçlar 60 m'den daha uzağa yerleştirilmemelidir. Genellikle her üçüncü sıradaki üçüncü ağacın tozlayıcı ağaç olarak dikilmesi yeterli bir tozlanma sağlar.

Kestane Çeşitleri

1- İri çeşit ve tipler

Sarılaşma
Osmanoğlu (Bursa Erkenci)
Vakit Kestanesi (Ayı tabanı)
Seyrekdiğer (Acemoğlu)
Dursun Kestanesi
Aşı Kestane
Sarı Kestane

2- Erkenci çeşitler

Karamehmet
Hacıbiş
Firdola

3- hamur yapımına uygun çeşit ve tipler

Mahmut molla
Hacıömer

Yabancı çeşitler

Avrupa

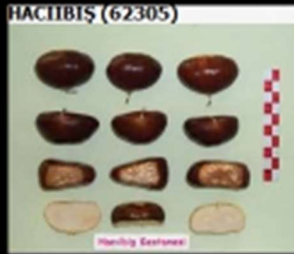
- 1- Marrone grubu çeşitler
- 2- Chataigne grubu çeşitler

Amerika

Colossal
Crane
Eaton
Silverleaf
Quing

Karadeniz'in Ereğli ilçesinden başlayan ve Sinop'a kadar uzanan kıyı şeridinde yetişen küçük meyveli kestane "kuzu kestane" olarak bilinmektedir. (küçük ve çok küçük meyveli, zarı kolay soyulan tiplerdir).

Kestane Çeşitleri



Chestnut cultivars currently commercially grown in the United States

Cultivar	Type	Origin
Amy	Chinese	Ohio
AU Homestead	Chinese	Alabama
Belle Epine	European	France
Bouche de Betizac E	uro-Japanese hybrid	France
Bracalla	European I	taly
Byron (Lindstrom 67)	Chinese	Georgia
Colossal	Euro-Japanese hybrid	California
Eaton Graves	CJA hybrid	Connecticut
Gideon	Chinese	Ohio
Kohr	Chinese	Pennsylvania
Layeroka	Euro-Chinese hybrid	British Columbia
Maraval	Euro-Japanese hybrid	France
Marigoule	Euro-Japanese hybrid	France
Marissard	Euro-Japanese hybrid	France
Marki	Euro-Japanese hybrid	France
Marron du Var	European	France
Marrone di Castel del Rio	European	Italy
Marrone di Luserna	European	Italy
Marrone di Val Susa	European	Italy
Meiling	Chinese	Georgia
Mossbarger	Chinese	Kentucky

Ekolojik İstekleri

İklim istekleri

Kestane nemli ve ılıman iklimi seven bir meyve türüdür ve genellikle gölgeyi sever. Kış aylarında -30°C 'ye kadar dayanabilir. İlkbahar geç ve sonbahar erken donlarına hassastır. Meyvelerin gelişebilmesi ve olgunlaşması için yaklaşık 6 aylık bir vejetasyon süresine ihtiyaç duyar. Bursa bölgesinde 500-600 m yüksekliklerde kaliteli meyve verir. Yıllık yağış toplamının 600 mm'yi geçtiği yerlerde sulanmadan yetiştirilir. Ancak özellikle yaz aylarında görülen kuraklığa karşı hassastır. Çiçeklenme dönemindeki uzun süreli yağışlar tozlanmayı olumsuz etkiler

Toprak istekleri

Derin köklü bir bitki olduğundan toprağın gevşek yapılı ve derin olması önemlidir. Volkanik kökenli ve potasyumca zengin topraklarda iyi yetişir. Toprakta kireç miktarının fazlalığı kloroza neden olur. Aşırı killi ve su geçirgenliği az olan toprakları sevmez. Taban suyu yüksek olmamalıdır. Bu tür topraklarda mürekkep hastalığına yakalanması kolaylaşır. Doğal olarak yetiştiği yerlerde toprak asit (pH 5-6.3) karakterlidir.